

Վ Ճ Ի Ռ
ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

14.02.2013թ.

ք.Երևան

ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանը

Նախագահությամբ՝ դատավոր
Քարտուղարությամբ՝
Մասնակցությամբ՝

Ա. Մելքումյանի
Ա. Գալիկյանի

Հայցվորի ներկայացուցիչ՝

Ա. Վարելյանի

/Փաստաբանական գործունեության արտոնագիր թիվ 133/

Գործը դատական նիստում քննելով քաղաքացիական գործն ըստ հայցի «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության ընդդեմ «Համալսարանականներ» համատիրության՝ պահանջվող տեղեկատվություն տրամադրելուն, այն հանրության համար մատչելի վայրում հրապարակելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին.

Պ Ա Ր Ձ Ե Ց

Գործի դատավարական նախապատմությունը

Հայցվոր «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության ներկայացուցիչը դիմելով դատարանին, խնդրել է պատասխանող «Համալսարանականներ» համատիրության՝ պահանջվող տեղեկատվություն տրամադրելուն, այն հանրության համար մատչելի վայրում հրապարակելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին:

Վերոհիշյալ հայցադիմումը ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանի 2011 թվականի հոկտեմբերի 31-ի որոշմամբ ընդունվել է վարույթ և նշանակվել դատական քննության, իսկ 2011 թվականի հոկտեմբերի 31-ի որոշմամբ պետական տուրքի վճարման ժամկետը հետաձգվել և որոշվել է այդ հարցին անդրադառնալ վճռով:

Հայցադիմումում նշված՝ ք. Երևան, Ալեք Մանուկյան 4-րդ հարկ և ք. Երևան Ծարավ Աղբյուրի փողոց թիվ 55/5, հասցեներով պատասխանող «Համալսարանականներ» համատիրությանը հնարավոր չի եղել պատշաճ կարգով ծանուցել դատական նիստի ժամանակի և վայրի մասին, քանի որ դատարանի կողմից տվյալ հասցեներով ուղարկված փաստաթղթերը, այդ թվում՝ ծանուցումը, հետ են վերադարձվել դատարան՝ փոստատարի հետևյալ մակագրությամբ՝ տեղափոխված են, այսինքն՝ գործով հնարավոր չի եղել ապահովել պատասխանողի պատշաճ ծանուցումը:

Ի պատասխան դատարանի՝ ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 94-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կարգով վարչական շրջանի ղեկավարին ուղղված 17.04.2012թ.-ի գրության՝ Ավան վարչական շրջանի ղեկավար պարոն Մ. Ջավադյանին, և 09.07.2012թ.-ին դատարան մուտքագրված գրությամբ հայտնվել է, որ «Համալսարանականներ» համատիրությանը փոստային առաքմամբ ուղարկվել է ծանուցագիրը, որը վերադարձվել է «անհայտ» նշումով:

ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանը 24.08.2012թ.-ին ընդունած որոշմամբ բավարարել է հայցվոր կողմի ներկայացուցչի միջնորդությունը և հայտարարվել է հետախուզում պատասխանող «Համալսարանականներ» համատիրության և վերջինիս գույքի նկատմամբ, իսկ հա. ԵԿԴ/2533/02/11 քաղաքացիական գործի վարույթը կասեցվել է՝ մինչև պատասխանողի և նրա գույքի հայտնաբերելը:

Հայցվորի ներկայացուցչը 27.12.2012թ.ին դատարան է մուտքագրել դիմում, որով հայտնել է, որ 18.12.2012թ.ին հարկադիր կատարողի կողմից հայտնաբերվել է «Համալսարանականներ» համատիրության նախագահ Արմեն Թադևոսյանը, որը 21.12.2012 թ.-ին հայցվորին՝ «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպությանն տրամադրել է հայցադիմումով պահանջվող բոլոր փաստաթղթերի պատճենները: Ինչպես նաև խնդրել է դատարանից կարճել հա. ԵԿԴ/2533/02/11 քաղաքացիական գործի վարույթը և վերացնել պատասխանողի նկատմամբ հայտարարված հետախուզումը:

ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանը 08.01.2013թ.-ի որոշմամբ գործի կասեցված վարույթը վերսկսվել է:

2012 թվականի դեկտեմբերի 27-ին հայցվոր Ա. Վարելջյանի կողմից դատարան է մուտքագրվել դիմում՝ հայցից հրաժարվելու վերաբերյալ, որով վերջինս ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 32 և 42 հոդվածներով հրաժարվել է ներկայացված հայցից և խնդրել այդ հիմքով կարճել քաղաքացիական գործի վարույթը:

Գործի դատաքննությունն ավարտվել է 2013 թվականի հունվարի 31-ին և 2013 թվականի փետրվարի 14-ին նշանակվել է վճռի հրապարակման օր:

Հայցվորի փաստարկները և իրավական դիրքորոշումները

Դիմելով դատարան՝ հայցվոր «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության ներկայացուցչի ղեկավար հայտնել է, որ 13.06.2011 թվականին 143-ի 8 թվագրմամբ և 30.06.2011 թվականի 145-ի 3 թվագրմամբ գրավոր հարցում է կատարել «Համալսարանականներ համատիրությանը» նախագահ՝ Ա. Թադևոսյանին տեղեկություններ տրամադրելու խնդրանքով, սակայն պատասխանողը խուսափում է տեղեկատվություն տրամադրել:

Վկայակոչելով ՀՀ Սահմանադրության 27-րդ հոդվածը, «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածը, «Համատիրության մասին» ՀՀ օրենքի 21-րդ հոդվածը դատարանից խնդրել է պարտավորեցնել «Համալսարանականներ համատիրության»՝ պահանջվող տեղեկատվություն տրամադրել և այն հանրության համար մատչելի վայրում հրապարակել:

2012 թվականի դեկտեմբերի 27-ին հայցվոր Ա. Վարելջյանի կողմից դատարան է մուտքագրվել դիմում՝ հայցից հրաժարվելու վերաբերյալ, որով վերջինս ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 32 և 42 հոդվածներով հրաժարվել է ներկայացված հայցից և խնդրել այդ հիմքով կարճել քաղաքացիական գործի վարույթը:

Պատասխանողի փաստարկները և իրավական դիրքորոշումները

Պատասխանող «Համալսարանականներ» համատիրությունը լիակատար պատշաճ ծանուցված գործով նշանակված դատական նիստերի վայրի և ժամանակի մասին, դատարանին անհայտ պատճառներով չի ներկայացել և ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 95 հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կարգով երկշաբաթյա ժամկետում դատարանին չի ներկայացրել հայցադիմումի պատասխան, ինչպես նաև չի ներկայացվել դիմում՝ պատասխան ներկայացնելու ժամկետը երկարաձգելու, կամ դատական նիստին չներկայանալու և նիստը հետաձգելու վերաբերյալ:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 118 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ դատական նիստի ժամանակի և վայրի մասին պատշաճ ձևով տեղեկացված պատասխանողի կամ հայցվորի (դիմողի) չներկայանալը արգելք չէ գործի քննության համար:

Տվյալ դեպքում, գործի դատաքննությունը կայացվել է պատասխանող կողմի բացակայությամբ՝ ելնելով վերոհիշյալ հոդվածի պահանջներից:

Դատարանի իրավական վերլուծությունները

Դատարանը, ուսումնասիրելով գործի հանգամանքները և ներկայացված ապացույցները, յուրաքանչյուր ապացույց գնահատելով գործում եղած բոլոր ապացույցների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ հետազոտության վրա հիմնված ներքին համոզմամբ, գտավ, որ ըստ հայցի «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության ընդդեմ «Համալսարականներ» համատիրության՝ պահանջվող տեղեկատվություն տրամադրելուն, այն հանրության համար մատչելի վայրում հրապարակելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին հա. ԵԿԴ /2533/02/11 քաղաքացիական գործի վարույթը ենթակա է կարճման՝ հետևյալ պատճառարանություններով.

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 18-րդ հոդվածի՝ յուրաքանչյուր ոք ունի իր իրավունքների և ազատությունների դատական, ինչպես նաև պետական այլ մարմինների առջև իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք:

Հայցի պաշտպանության դատավարական միջոցների տնօրինման ձևերը սահմանվում են դատական վեճի տնօրինման սկզբունքի հիման վրա, որի ուժով կողմերը որոշում են վեճի հետագա ընթացքն ու լուծման ճանապարհները՝ հայցի իրավունքի՝ պաշտպանության միջոցների տնօրինման միջոցով:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսդրությունը հավասար հնարավորություններ է ընձեռում դատավարության կողմերին սեփական իրավունքները պաշտպանելու համար: Կողմերը մի շարք դատավարական իրավունքներից բացի, կարող են քաղաքացիական դատավարության ցանկացած փուլում գործն ավարտել հաշտության համաձայնությամբ:

Քաղաքացիական գործով դատաքննությունը, որպես կանոն, ավարտվում է վճռի կայացմամբ, որն ըստ էության լուծում է կողմերի միջև ծագած վեճը: Օրենքով նախատեսված առանձին դեպքերում դատարանը կարող է ավարտել քաղաքացիական գործի քննությունն առանց վեճի ըստ էության լուծման կամ վճռի կայացման:

Քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի համաձայն, դատարանը կարճում է գործի վարույթը, եթե.

1) վեճը ենթակա չէ դատարանում քննությանը.

2) նույն անձանց միջև, նույն առարկայի մասին միևնույն հիմքերով վեճի վերաբերյալ առկա է դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճիռ, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 110 հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքի.

3) նույն անձանց միջև, նույն առարկայի մասին և միևնույն հիմքերով վեճի վերաբերյալ առկա է արբիտրաժային տրիբունալի վճիռ, բացառությամբ դատարանի կողմից արբիտրաժային տրիբունալի վճռի կամ ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշում, բացառությամբ դատարանի կողմից արբիտրաժային տրիբունալի վճռի կամ ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշման հարկադիր կատարման համար կատարողական թերթ տալը մերժելու դեպքի.

4) գործին մասնակցող քաղաքացու մահից հետո վիճելի իրավահարաբերությունը բացառում է իրավահաջորդությունը.

5) գործին մասնակցող իրավաբանական անձը լուծարվել է

6) հայցվորը հրաժարվել է հայցից.

7) դատարանը հաստատել է կնքված հաշտության համաձայնությունը:

Տվյալ դեպքում, քաղաքացիական գործի կարճման հիմք է խանդիսանում վորոհիշյալ հոդվածի 6-րդ կետը, այն է՝ հայցվորը հրաժարվել է հայցից:

Համաձայն ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 32 հոդվածի 1-ին մասի՝ հայցվորը հայցից կարող է հրաժարվել առաջին ատյանի դատարանում մինչև դատաքննության ավարտը, իսկ ըստ 109 հոդվածի 6-րդ մասի՝ դատարանը կարճում է գործի վարույթը, եթե հայցվորը հրաժարվել է հայցից:

Տվյալ դեպքում, 2012 թվականի դեկտեմբերի 27-ին հայցվոր Ա. Վարելջյանի կողմից դատարան է մուտքագրվել դիմում՝ հայցից հրաժարվելու վերաբերյալ, որով վերջինս ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 32 և 42 հոդվածներով հրաժարվել է ներկայացված հայցից և խնդրել այդ հիմքով կարճել քաղաքացիական գործի վարույթը:

Վերոգրյալի հիման վրա՝ դատարանը գտնում է, որ սույն քաղաքացիական գործի վարույթը ենթակա է կարճման:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի համաձայն՝ գործի վարույթը կարճելու մասին դատարանը կայացնում է վճիռ և դատարանի վճռի մեջ կարող են լուծվել գործին մասնակցող անձանց միջև դատական ծախսերի բաշխման և բյուջեից պետական տուրքի վերադարձման հետ կապված հարցերը:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 72 հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ պետական տուրքը ենթակա է վերադարձման՝ «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

Համաձայն «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 38 հոդվածի «գ» կետի՝ պետական տուրքը ենթակա է վերադարձման տվյալ գործով վարույթը կարճելու կամ հայցն առանց քննության թողնելու դեպքում, եթե գործը ենթակա չէ դատարանում քննության, կամ հայցվորը չի պահպանել տվյալ կատեգորիայի գործի համար վեճը լուծելու սահմանված նախնական արտադատարանական կարգը, կամ հայցը ներկայացրել է անգործունակ անձը:

Տվյալ պարագայում, գործը ենթակա է դատարանի քննությանը, այն դատարանի կողմից ընդունվել է վարույթ և քննվել, իսկ հայցվորը նախապես չի վճարել օրենքով սահմանված պետական տուրքի գումարը, որը ներկայացված թվով երկու ոչ գույքային պահանջների դեպքում կազմում է 8.000 ՀՀ դրամ, միաժամանակ, հայցվորը դիմումով հայցից հրաժարվել է՝ խնդրելով գործի վարույթը կարճել, ուստի, դատարանը գտնում է, որ հայցվորի կողմից նախապես չվճարված և դատարանի 31.10.2011 թվականի որոշմամբ հետաձգված պետական տուրքի գումարը պետք է բռնագանձվի հայցվորից՝ նախապես այն չվճարելու հիմքով՝ հայցից հրաժարվելու և գործի վարույթը կարճման ենթակա լինելու պայմաններում:

Ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 32 հոդվածի 1-ին մասով, 109 հոդվածի 6-րդ կետով, 110, 124, 130-132 և 140-140¹ հոդվածներով՝ դատարանը

Վ Ճ Ո Ւ Յ Ց

Ըստ հայցի «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության ընդդեմ «Համալսարականներ» համատիրության՝ պահանջվող տեղեկատվություն տրամադրելուն, այն հանրության համար մատչելի վայրում հրապարակելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին հա. ԵԿԴ /2533/02/11 քաղաքացիական գործի վարույթը կարճել՝ հայցվորի կողմից հայցից հրաժարվելու հիմքով:

Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունից հոգուտ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի բռնագանձել 8.000 (ութ հազար) ՀՀ դրամ՝ որպես գործով նախապես չվճարված և օրենքով սահմանված չափով վճարման ենթակա պետական տուրքի գումար:

Վճիռը կամովին չկատարելու դեպքում այն կկատարվի դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության միջոցով՝ պարտապանի հաշվին:

Վճիռն օրինական ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից մեկ ամիս հետո:

Վճիռը կարող է բողոքարկվել միայն վերաքննության կարգով՝ ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարան՝ հրապարակման օրվանից մեկամսյա ժամկետում:

ԴԱՏԱՎՈՐ

Ա. ՄԵԼՈՒՄՅԱՆ